

Hành Hương Thánh Đô

Năm Thánh Lòng Thương Xót (1)

Trong chương trình khoá Thần Học Căn Bản cho Giáo Dân do Linh mục Gioan Baotixita Nguyễn Ngọc Thế, SJ, tổ chức tại Đan Mạch (2015 - 2017), đã dự kiến một cuộc hành hương và học hỏi tại Thánh Đô Roma. Nay thời điểm lại tình cờ trùng vào Năm Thánh Lòng Thương Xót, chúng tôi càng thêm phấn chấn, hỉ hoan, biết ơn và cảm tạ Chúa Quan Phòng, đã khéo léo sắp đặt cho chúng tôi được ân hưởng hồng phúc bất ngờ, từ Thứ Năm ngày 14 đến Thứ Sáu, ngày 22 tháng 4, năm 2016.

Chúng tôi gồm 54 người chia làm hai nhóm xuất phát. Nhóm I chúng tôi gồm 13 người từ Copenhagen, đáp chuyến bay sáng của hãng Norwegian, còn nhóm II do Cha GB hướng dẫn đi từ Billund, Hamburg, Nauy và Paris. Tất cả hai nhóm cùng hẹn gặp nhau tại Foyer Phát Diệm, nơi chúng tôi sẽ ở suốt thời gian cuộc hành trình tại Rome.

Sớm bay đến Rome vào trưa nắng ấm, nhóm chúng tôi bèn rủ nhau tung tăng dạo phố "*Kinh Thành Muôn Thuở*." Xe cộ chạy vù vù như mắc cửi, không kém Sài Gòn nhộn nhịp, xô bồ, một thuở Hòn Ngọc Viễn Đông. Những tấm bánh Pizza chánh hiệu, vừa vĩ đại vừa ngon lạ, cùng với Coca Cola ngất ngây đã cảm dỗ khách hành hương dùng thay bữa cơm trưa. Sau đó kéo nhau đi dạo mãi hơn 18g mới về Foyer Phát Diệm. Rồi Cha Phêrô Nguyễn Hùng Hải ghé đến thăm hỏi trò chuyện, đến khi nhóm Cha GB đến, mọi người lại bận rộn giúp nhóm mới nhận phòng và đưa hành lý lên phòng.

Xong xuôi, chúng tôi cùng họp nhau tại phòng ăn của Foyer. Vì bà con đi suốt cả ngày đường mệt mỏi, nên Cha GB để mọi người nghỉ ngơi và dùng cơm chiều lúc 20g. Sau đó, lúc 21g, Thánh lễ Tạ Ôn mới chính thức khai mạc chuyến hành hương và học hỏi.

Thành phố Roma thuộc vùng Lazario nằm về phía đông của miền Trung nước Ý, với dân số khoảng 3 triệu người. Đây là thành phố với rất nhiều tên gọi như “Kinh Thành Vĩnh Cửu”, “Thành Phố Của 7 Ngọn Đồi,” “Kinh Đô Của Các Bảo Tàng,” “Vùng Đất Của Giới Nghệ Sĩ.” Theo truyền thuyết Roma được khai sinh bởi cặp anh em sinh đôi là Remus và Romolus, vào khoảng năm 700 trước Công Nguyên.

Tại ngọn đồi Palatino thành phố Roma đã được khai sinh và được mệnh danh là “Caput Mundi,” thủ đô của thế giới. Bên dưới ngọn đồi Palatino là diển đàn La Mã, Foro Romano. Ngày nay trên đồng hoang tàn của các tầng đá, người ta vẫn còn thấy rõ dấu tích của những đền thờ, lâu đài, những pho tượng và những khu chợ cổ, vốn là khu trung tâm kinh tế chính trị của toàn đế quốc Roma trong một thời vàng son dĩ vãng. Khi Đế Quốc Roma sụp đổ vào thế kỷ thứ 5, khu trung tâm này đã từng bị bỏ hoang và trở thành nơi chỉ dành cho những chú mục đồng và những đàn gia súc.

Sau những trận động đất và những cuộc tàn phá của con người, đấu trường Colosseo đã bị tàn tạ cho đến ngày nay và trở thành biểu tượng lâu đời nhất của Đế Quốc Roma cổ đại. Đây là võ trường đã đầm máu hàng ngàn võ sĩ giác đấu, các nô lệ và cả những tín hữu Kitô giáo đầu tiên kéo dài trong suốt 4 thế kỷ. Bên cạnh đấu trường là cửa Khải Hoàn môn của Hoàng Đế Constantinus với dòng chữ Kê Được Gọi Hứng Bồi Thần Linh. Patheon, đền thờ tất cả các thần từ Giuno, nữ thần của sự sống cho đến Marx, thần của chiến tranh. Mái vòm của ngôi đền hình bán nguyệt với đường kính 9 m. Trên đỉnh của mái vòm là một khoảng rộng được gọi là cặp mắt của ngôi đền, là nơi trực tiếp nhận ánh sáng mặt trời và chiếu sáng cho cả ngôi đền.

Quảng trường Navona, hiện đang là quảng trường rộng nhất của Châu Âu, đã từng là sân vận động cho việc chạy đua đã có từ thời Hoàng Đế Domiciano. Quảng trường này còn mang đậm nét kiến trúc thời Baroc và là đất dựng võ của các nghệ sĩ đường phố. Hành trình tại Roma sẽ thiếu trọn vẹn nếu không ghé đến Fontana Trevi, vòi nước Trevi, để ước nguyện một

điều gì đó. Ném một đồng xu xuống nước, nghĩa là bạn ước mong có dịp sẽ quay trở lại Roma, ném 2 đồng xu xuống nước biết đâu bạn có cơ hội yêu một người Roma nào đó.

Roma cũng là thành phố của những chiếc cầu đầy nghệ thuật. Ví dụ như chiếc cầu dẫn vào Lâu Đài Các Thiên Thần, được xây từ thế kỷ thứ 2 sau Công Nguyên, sau đó được Bernini, một điêu khắc nổi tiếng, trang trí bằng bức tượng các thiên thần cầm những khí cụ trong cuộc Thương Khó của Chúa Giêsu.

Để được đặt chân đến một trong những quảng trường lớn nhất thế giới, quảng trường Thánh Phêrô, khách hành hương phải băng qua chiếc cầu bắc ngang sông Tiber. Ngôi đền thờ lớn nhất thế giới, Vương Cung Thánh Đường Phêrô là nơi hội tụ những công trình nghệ thuật của các nghệ sĩ bậc thầy. Mái vòm của đền thờ được thiết kế bởi kiến trúc sư hàng đầu thời phục hưng, đó là Michelangelo. Từ trên mái vòm nhìn xuống quảng trường Phêrô được giới hạn bởi hai hàng cột, như vòng tay người mẹ mở rộng chào đón bước chân của muôn triệu khách hành hương tiến về Roma, để đón nhận phép lành của Đức Giáo Hoàng.

Nơi lý tưởng để được ngắm hoàng hôn Roma trên sông Tiber là đảo Tibêrina, đảo này được nối liền với hai bờ của dòng sông bằng hai chiếc cầu Cestio và Fabricio.

Vatican, Toà Thánh Vatican là một quốc gia độc lập nhỏ nhất thế giới nằm trong lòng thành phố Roma, với diện tích xấp xỉ 44 hecta được bao kín bởi những bức tường xây. Những khu vườn trong thành Vatican được thành lập từ thời đại Phục Hưng và thời kỳ Baroc, chiếm hơn một nửa diện tích lãnh thổ. Tòa Thánh có tên chính thức là Thành Quốc Vatican – Status Civitatis Vaticanae (tiếng Latinh), Stato della Città del Vaticano (tiếng Ý). Bài quốc ca Innoe Marcia Pontificale, nghĩa là Quốc ca và hành khúc Giáo Hoàng. Quốc gia này được thành lập năm 1929 theo Hiệp Ước Latêranô

với tư cách là hậu thân của Quốc gia Giáo Hoàng, tồn tại từ năm 756 tới 1870 sau Công Nguyên. Đứng đầu điều hành là Giám Mục Roma, tức Đức Giáo Hoàng. Các quan chức cấp cao nhất của quốc gia đều là giáo sĩ của Giáo Hội Công Giáo Roma. Đây cũng là lãnh thổ có chủ quyền của Tòa Thánh và là nơi có Điện Tông Tòa (nơi ở của Giáo Hoàng) và Giáo Triều Roma. Theo nguyên tắc trụ sở Giáo Hội Công Giáo là Vương Cung Thánh Đường Thánh Gioan Latêranô (nhà thờ mẹ của các nhà thờ) nằm ở Roma, ngoài biên giới của quốc gia, nhưng Vatican vẫn được cho là trung tâm giáo quyền của Giáo Hội Công Giáo Roma.

Lãnh thổ Vatican là một phần của Mons Vaticanus, đồi Vatican, sát kề cánh đồng Vatican là đền thờ Thánh Phêrô, điện Giáo Hoàng, nhà nguyện Sistine, nhiều bảo tàng và nhiều công trình kiến trúc khác. Năm 1929 vùng này tách biệt khỏi thành phố và nằm trên bờ phía tây sông Tiber, đây là vùng mở rộng về sau của thành phố và được bảo vệ khi Giáo Hoàng Leo IV cho gộp vào trong bức tường bao quanh thành phố, sau này được mở rộng thành những bức tường kiểu pháo đài như hiện nay, bởi các Giáo Hoàng Phaolô III, Piô IV và Urbanô VIII. Đa phần lãnh thổ thuộc về Vatican đều nằm bên trong vòng tường, nên khiến các bức tường này được dùng để định nghĩa làm ranh giới. Ở những nơi không có tường xây thì những dãy nhà ở đó trở thành một phần biên giới và một phần nhỏ biên giới được xây dựng mới ở thời hiện đại. Những bức tường đá bao quanh khu vực ở phía Bắc, Nam và Tây. Lãnh thổ bao gồm quảng trường Thánh Phêrô, không thể tách rời với phần còn lại của Roma, vì thế mà có một đường biên giới ảo với Ý quốc được quy định chạy dọc, giới hạn bên ngoài của quảng trường, giáp với Piazza Pio XII và Via Paolo VI.

Con đường Hòa Giải, Via Della Conciliazione, nối quảng trường Thánh Phêrô với Roma qua chiếc cầu Thiên Thần (Ponte Sant Angelo). Con đường lớn này được Mussolini xây dựng sau khi hiệp ước Latêranô được ký kết. Theo hiệp ước Latêranô, một số tài sản của Tòa Thánh nằm rải rác trên lãnh thổ Ý, nơi đóng trụ sở và làm việc của các định chế cần thiết cho tính chất và nhiệm vụ truyền đạo của Tòa Thánh, mà nổi tiếng là Castel Gandolfo và

nhà thờ Thánh Phêrô. Tháp kỷ niệm Vatican được Caligula sáng tạo để trang hoàng trường đấu Colossê và cũng là vật còn sót lại đến ngày nay. Khu vực này là nơi tử đạo của nhiều Kitô hữu hồi năm 64 sau Công Nguyên. Truyền thuyết kể rằng Thánh Phêrô đã bị đóng đinh treo ngược vào thập giá tại nơi này. Đối diện đấu trường là một nghĩa trang tách rời với Via Cormelia. Những hầm mộ, lăng tẩm và mồ mả nhỏ cũng như bàn thờ thần ngoại của những tôn giáo khác được xây dựng kiên cố trước khi công trình quảng trường Constantinian Thánh Phêrô được xây dựng một nửa hồi thế kỷ IV sau Công Nguyên. Nơi ở của Giáo Hoàng nằm gần quảng trường, được xây dựng ngay từ thế kỷ V trong thời giáo hoàng Symmachus (qua đời ngày 19.6.514, triều đại từ 498 -514).

Các giáo hoàng trong vai trò không thuộc tôn giáo, đã đến cầm quyền các khu vực lân cận, lập ra Quốc gia Giáo Hoàng, có quyền lực trên phần lớn bán đảo Ý hơn một ngàn năm cho đến giữa thế kỷ XIX, khi lãnh thổ của quốc gia Giáo Hoàng bị tịch thu bởi sự thành lập của Vương Quốc Ý. Trong thời gian ấy Vatican không phải là nơi ở thường xuyên của Giáo Hoàng mà là ở Avignon (Pháp quốc). Giáo Hoàng không được vua Ý công nhận khi ra luật ở Roma, họ từ chối cấp phép cho vùng đất Vatican cho đến khi sự bất hòa của đôi bên được giải quyết vào năm 1929. Ý không có ý định can thiệp vào Tòa Thánh trong thành Vatican, tuy nhiên họ đã tịch thu tài sản của Giáo Hội ở nhiều nơi, đặc biệt bao gồm lâu đài chính phủ Ý, nơi ở chính thức trước kia của Giáo Hoàng. Ngày 11.02.1929 Tòa Thánh và Vương Quốc Ý đã ký kết hiệp ước thành lập quốc gia Vatican, đồng thời công nhận Công Giáo có vai trò quan trọng tại Ý. (*Têrêsa Ngô Hà Bảo Trâm, Vài nét về Roma và Vatican*)

(Còn tiếp)

Thérèse Huỳnh Thị Thúy Hằng